

Továtűnő porták, továtűnő arcok

Kiss József Nyíraczádon lakik. Nem, egyáltalán nem vágyik el innen, szeret itt élni. Vámospércsi születésű, 1977-ben költözött ide feleségével. Szakmai főiskola helyett tanfolyamot végzett, s 1990-ben jelentkezett az akkori Képzőművészeti Alapba. Rögtön felvették a hivatások közé. Sok-sok hazai és külföldi művésztelepen vett részt, legutóbb Nyíradonyban volt közös kiállítása barátaival. Barcson egy német úriembernek nagyon megtetszettek a képei. Meghívta, így aztán még németországi kiállítás is lehet a dologból.

Sok festménye van múzeumban és sok magánkézben. Talaly egy portugál úriember vásárolt tőle, aki New-Yorkban diplomata. 70-80 festményéből 50-55 lehet itthon. Muszáj követnie a képek útját. Pályázatokhoz szakmai önéletrajz kell, az önéletrajzhoz katalógus. Nyilván tartja, mikor kinek, mit ad el, hiszen saját eredményeiről amúgy sem akar megfélekedezni.

Kedvenc stílusa? Ideája? A francia impresszionisták. Nyilván nem másolja le, de gondolatában, lelkében, kézmozgásában ők is ott vannak. Soha nem utánozza stílusukat, de más formában, más ecsetkezelésben, más kifejezőmódban mégis megjelennek. A környezet, a szín, a fény, a napszakok, az évszakok változása, no és persze az ő egyénisége is ott van a tovatűnő tájak, porták, emberi arcok mögött. Példaképeit is így közvetíti.

Van Gogh, Monet, Manet képei, Rembrandt öregkori önarcképe, Leonardo szobrai, festményei, freskói... Saját képei között is van kedvence, de nem

mindig a legutolsó. Ha – néha egy-két év munkával – összeáll, amit a vászon alapozása előtt elképzelt, igen, az biztosan a kedvencek között fog szerepelni. Ha kinn van huszonöt képe a falon, azonnal rámutat, melyik az a kettő-három, amelyiktől nem szívesen válna meg.

Persze, olyan is előfordul, hogy nem sikerül tökéletesen. Ezt az ember nem is látja azonnal. Akármilyen jó szemű és tapasztalt egy festő, saját képénél nem mindig látja meg, ha „elmocskolta a dolgot”. Ha az ember belefeledekzik egy hibába, jó a külső szem is, nehogy késő legyen. Sokszor önként kéri meg barátait, ugyan, mondjanak már valamit, mit szólnak hozzá, ő most kicsit elbizonytalanodott. Aztán vagy tudnak tanácsot adni, vagy nem.

Rajzot és biológiát is tanít a nyíraczádi iskolában. Hogy miért? Vidéken, ilyen messze a fő-

vároستól nem lehet megélni az alkotómunkából. Szükség van a biztos anyagi háttérre, a vásznot, festéket, ecsetet nem ingyen adják, a képek értékesítése remekműnél is bizonytalan.

Sikerélmény azért itt is akad bőven. Három-négy év múlva a szülők és a gyerekek hozzáállása is megváltozik a mellettyárgakkal kapcsolatban. Az ének, a zene, a rajz, a testnevelés visszanyerik régi tekintélyüket. Egyik tanítványát most vették fel képzőművészeti gimnáziumba, a másikat hasonló szakkozépiszkolába Nyíregyházán. Ez minden tanárnak fontos visszajelzés munkájáról. Talán az ő mestere, Bíró Lajos is örül egy-egy olyan képnek, ami az ő keze alól kerül ki. Barátaival, hasonlóan gondolkodó alkotótársaival tőle tanultak a legtöbbet, s még ma is ő segíti munkájukat...

Györfi Lajos

Falusi templom

Fotó: Piltz Gyula